

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **H.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. K., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **H.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. M., advokátkou so sídlom v B., **o určenie, že nárok žalobkyne na náhradný byt nezanikol**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6 C 189/2007, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. februára 2009 sp. zn. 14 Co 492/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania v sume 62,44 € do rúk JUDr. M., advokátky so sídlom v B.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 29. mája 2008 sp. zn. 6 C 189/2007-84 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že jej nárok na náhradný byt podľa rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 25. marca 2002 sp. zn. 7 C 280/1999 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 18. februára 2003 sp. zn. 15 Co 413/2002, nezanikol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 4 971 Sk trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vyššie uvedenými rozsudkami bolo zrušené právo spoločného nájmu účastníkov konania k družstevnému bytu nachádzajúcemu sa v B. na T., za výlučného nájomcu bytu a člena družstva bol určený žalovaný, ktorému bola zároveň uložená povinnosť zabezpečiť žalobkyni náhradný byt do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný listom z 18. júla 2007 oznámil žalobkyni, že jej zabezpečil náhradný byt pozostávajúci z 1 izby a príslušenstva v celkovej výmere 30,48 m² nachádzajúci sa v B. na B.

a predložil jej návrh zmluvy o bytovej náhrade, ako aj návrh zmluvy o nájme bytu s prenajímateľom. Podľa názoru súdu zabezpečením predmetného náhradného bytu žalovaným došlo k splneniu jeho povinnosti poskytnúť žalobkyni náhradný byt v súlade s § 712 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaným ponúknutá náhrada spĺňa podmienky bývania v nehnuteľnosti, ktorá je bytom v zmysle zákona o bytoch na trvalé bývanie, ktoré žalobkyni zabezpečuje nájomná zmluva na dobu neurčitú a táto náhrada je spôsobilá zabezpečiť pre žalobkyňu ľudsky dôstojné bývanie, a to aj za predpokladu, keby po návrate na Slovensko v ňom bývala spoločne s dospelým synom účastníkov. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 17. februára 2009 sp. zn. 14 Co 492/2008 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci. Výrok, ktorým žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, odôvodnil odvolací súd poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a tým, že žalovaný trovy nevyčísľil v zmysle § 151 ods. 1, 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, v ktorom namietala, že v konaní jej postupom súdov bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedla, že súdy prejednali jej žalobu bez jej účasti, z ktorého dôvodu nemala možnosť sa vyjadrovať k veci a k tvrdeniam žalovaného. Nesúhlasila s právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke posúdenia žalovaným zabezpečenej bytovej náhrady, trvala na tom, že žalovaným poskytnutý náhradný byt predstavuje pre ňu podstatné zhoršenie jej riešenia potreby bývania oproti žalovanému. Žalovaný ako nájomca družstevného bytu má právne postavenie podobné vlastníkovi, naproti tomu jej bol žalovaným ponúknutý byt, ktorého vlastníkom je iná fyzická osoba, do prenájmu. Podľa jej názoru žalovaným zabezpečený náhradný byt nespĺňa ani podmienku, aby veľkosťou zabezpečoval ľudsky dôstojné bývanie pre ňu ako aj syna, ktorý je členom jej domácnosti. Z týchto dôvodov žiadala zrušiť rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny a navrhol dovolanie žalobkyne odmietnuť ako procesne neprípustné, resp. zamietnuť ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním žalobkyne napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Pokiaľ ide o dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, je podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich,

vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Uvedené ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. dovolateľka nenamietala a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie procesne vadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

V súvislosti s vyriešením otázky, či v prejednávanej veci došlo k dovolateľkou namietanej vade konania treba uviesť, že podľa § 24 O.s.p. sa účastník môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. V zmysle § 25 ods. 1 O.s.p. si ako zástupcu môže vždy zvoliť advokáta a jemu udelené plnomocenstvo nemožno obmedziť. Zvolený advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje (§ 25 ods. 2 O.s.p.). Zástupca, ktorému bolo udelené plnomocenstvo pre celé konanie, je oprávnený na všetky úkony, ktoré v konaní môže urobiť účastník (§ 28 ods. 2 O.s.p.). Ak má účastník takéhoto zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi (viď § 49 ods. 1 O.s.p.). Advokát je pri poskytovaní právnych služieb nezávislý, je viazaný všeobecne záväznými právnymi predpismi a v ich medziach príkazmi klienta [§ 2 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“)]. Advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí (§ 18 ods. 1 zákona o advokácii). Advokát je povinný pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb (§ 18 ods. 2 zákona o advokácii).

Žalobkyňu v danej veci zastupovala na základe plnej moci JUDr. K.. Menovaná advokátka bola v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení oprávnená na všetky úkony, ktoré mohla v konaní urobiť žalobkyňa. Jej povinnosťou bolo chrániť a presadzovať práva ňou zastúpenej účastníčky konania a v jej záujme dôsledne využívať všetky právne prostriedky (viď § 25 ods. 2 O.s.p. a § 18 ods. 1 a 2 zákona o advokácii). Menovaná advokátka sa osobne zúčastňovala pojednávanií (viď č.l. 48 a 73 spisu), na ktorých ospravedlnila neúčast' žalobkyne z dôvodu je zdržovania sa v Nórsku, zakladala do spisu písomné podania a listinné dôkazy a predložila súdu aj osobne žalobkyňou vypracované „vyjadrenie k zápisnici zo dňa 22.4.2008“ (viď č.l. 70 - 73 spisu), ktorým reaguje na tvrdenia uvedené žalovaným pri jeho výsluchu ako účastníka konania na pojednávaní pred súdom prvého stupňa konanom 22. apríla 2008. Žalobkyňa ani písomne ani prostredníctvom svojej zástupkyne sa nedožadovala osobnej účasti na pojednávaní.

S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia nepovažuje dovolací súd za správny názor žalobkyne, že nemala možnosť sa vyjadrovať k veci a skutočnostiam tvrdeným v konaní žalovaným. Žalobkyňa túto možnosť mala, aj ju využila (viď jej vyjadrenie na č.l. 70 - 73 spisu), keď navyše ochrana jej záujmov bola v plnom rozsahu zabezpečená prostredníctvom splnomocnenej advokátky. Postup súdu prvého stupňa tým, že vo veci konal a rozhodol bez účasti žalobkyne, ani postup odvolacieho súdu, keď rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., nemá za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobkyňa v dovolaní ďalej namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie žalobkyne v zmysle § 238 O.s.p. procesne neprípustné a že prípustnosť jej dovolania nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 22. júna 2009 [§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Pri určení odmeny za tento úkon právnej služby vychádzal z tarifnej odmeny vyplývajúcej z § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky a odmena za 1 úkon právnej služby predstavuje 55,49 €. Odmena spolu s režijným paušálom 6,95 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) činí celkom 62,44 €. Žalovanému nepriznal ním požadovanú náhradu 199 € predstavujúcu zaplatený súdny poplatok z dôvodu, že žalovaný súdny poplatok za dovolanie v tejto výške nebol povinný zaplatiť, ani z obsahu spisu nevyplýva, že by súdny poplatok za dovolanie, hoci aj nesprávne, zaplatil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. apríla 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková